

Prevence nemocí

- **Dodržení základních 12-ti bodů péče o psa**
- **TRIAS**
- **Vyšetření psa,**
- **Vakcinace psa,**
- **Odčervení psa – parazitární profylaxe,**
- **Imunita**

Prevence nemocí - účelem prevence je předcházet patologickým stavům, které se neslučují s fyziologickým stavem a výkonem zdravého psa

1. Výživa v dostatečném množství a odpovídající fyziologii jedince (březost, nemoc, zátěž...)
2. pitná voda ad libitum (dle libosti) o teplotě 10 - 12°C
3. pravidelné vyměšování
4. sledování výkalů (konzistence, zabarvení, příměsi, četnost)
5. hygiena srsti, sledování změn na srsti a kůži
6. sledování sliznic, jasnost oka, výtoky, ...
7. sledování jednotlivých partií těla, jejich funkce
8. pravidelné odčervení a očkování
9. pravidelné parazitární vyšetření (koprologie)
10. dostatečný pohyb
11. pravidelný příjem potravy, sledování odmítání, vysoký příjem vody,...
12. sledování hodnot TRIAS
13. změny ve výkonu

TRIAS

Je zjišťování základních životních hodnot psa v přesném pořadí

1. **Vyšetření dechu** (vizuálně -bez kontaktu se psem)

Provádí se na libovolné straně hrudníku, nebo ve slabině.

Dýcháním označujeme proces, ve kterém dochází k příjmu kyslíku z vnějšího prostředí a zpětnému výdeji oxidu uhličitého mezi organizmem a prostředím. Zjednodušeně můžeme rozdělit dýchání na vnější a vnitřní.

Vnější dýcháním označujeme výměnu kyslíku a oxidu uhličitého mezi vzduchem a krví v plicích.

Jako vnitřní dýchání pak výměnu plynů mezi krví a tkáněmi. Žádný organizmus s výjimkou některých mikrobů nemůže žít bez kyslíku.

Potřeba kyslíku v organizmu stoupá s intenzitou jeho metabolismu. Systémy zajišťující dýchání v organizmu psa můžeme rozdělit na vlastní dýchací ústrojí a na tzv. transportní prostředky. Dýchací ústrojí tvoří dýchací cesty a plíce; zajišťuje výměnu plynů mezi organizmem a atmosférou. Transportními prostředky jsou krev jako nosič a soustava krevního oběhu, která krev rozvádí po celém organizmu. Při dýchání se tedy výměna plynů realizuje na několika úrovních:

1. plicní ventilaci,
2. výměnu plynů mezi vzduchem a krví,
3. dopravu plynů (kyslíku a oxidu uhličitého) krví
4. výměnu plynů mezi krví a tkáněmi (buňkami).

Dýchání je řízeno nervovou a humorální regulací. Dýchací soustava se dělí na horní a dolní cesty dýchací.

Funkce horních cest dýchacích: horní (přívodné) cesty dýchací slouží k příchodu vzduchu z vnějšího prostředí. Tvoří je dutina nosní, hrtan a průdušnice. V horních cestách dýchacích se vdechovaný vzduch předehřívá na teplotu 30 až 35 °C, prosycuje se vodními párami a tím se zvlhčuje. U psů může vdechovaný vzduch proudit jak dutinou nosní, tak dutinou ústní (stejně tak při výdechu). V zadní části dutiny nosní je lokalizováno čichové bludiště, kde jsou umístěny čichové receptory. Čichový vjem je zprostředkován tím, že vdechnuté pachy příslušné čichové receptory podráždí.

- Hrtan představuje spojku mezi hltanem a průdušnicí. Je zde umístěno hlasové ústrojí.
- Průdušnice je elastická trubice, která se větví na dvě průdušky, které se vnořují do plic.

Funkce dolních cest dýchacích: mezi dolní cesty dýchací řadíme především plíce. Přívodný systém tvoří průdušky, průdušinky a sklípkové chodbičky. Vlastní funkční tkáň představují plicní sklípky.

V plicních sklípcích dochází k samotné výměně plynů.

Výměna vzduchu se děje vdechem a výdechem. Při vdechu se objem plic zvětšuje, při výdechu se zmenšuje. Při vdechu a výdechu (působením dýchacích svalů dochází k aktivnímu rozšiřování a zužování hrudníku. Nejdůležitějším dýchacím svalem je bránice.

Počet dechů u malého psa se pohybuje v rozmezí 15 až 30, u velkého psa v rozmezí 10 až 20 (fyziologické rozmezí).

Hlas psa - Mezi členy zvířecích společenstev je nutná a nezbytná vzájemná komunikace a výměna informací. Zvířata postrádají schopnost řeči, mají však vrozenou schopnost signalizace, která je provázena zaujetím určitých postojů nebo vytvořením specifické mimiky.

Hlasovým ústrojím psa je hrtan s hlasivkami, které při výdechu kmitají, přerušují plynulý proud vzduchu a vydávají charakteristické zvuky. Zvukovým projevem psa je štěkot, který je relativně pestrý a vyjadřuje jeho stavy. Pro nepříjemné pocity je charakteristické kňučení nebo vytí, vrčením pes projevuje pasivní obrannou reakci.

2. Měření pulzu (psa není nutné fixovat, kontakt je velmi jemný a citlivý)

- sleduje se na vnitřní ploše stehna stisknutím femorální artérie tlakem proti stehenní hosti asi v jedné polovině délky stehna po dobu 30 sekund
- stisk je jen takový, abychom vnímali pulz
- **fyziologické hodnoty jsou v rozsahu 60 až 120 (60 až 90 u větších plemen, 90 až 120 u menších plemen)**

3. Měření teploty (provádí se rektálně, v klidné fixaci psa)

Pes patří mezi živočichy stálotepelné (homoiotermní). Tito živočichové (dále do této skupiny patří většina savců a ptáci) se vyznačují tím, že teplota jejich těla se vlivem teplot vnějšího prostředí mění jen ve velmi úzkém rozmezí.

Z hlediska termoregulace dále rozdělujeme živočichy do skupiny živočichů nestálotepelných - poikilotermních (k nim patří všichni živočichové nižší a z obratlovců ryby, obojživelníci a plazi, teplota jejich těla se mění téměř souběžně s teplotami prostředí) a do skupiny živočichů heterotermních. Do této skupiny patří řada savců, kteří se při vyšších teplotách chovají jako stálotepelní a při nižších teplotách jako nestálotepelní. Jedná se o živočichy upadající v různém stupni do zimního spánku (ježek velký, netopýr, svišť nebo letního spánku (např. žlutý turkeštánský syseľ). Některá zvířata v zimě pouze pospávají (medvěd, jezevec).

Fyziologické rozmezí tělesné teploty se u dospělých psů pohybuje mezi **37,5 až 39,0 °C**. U mladých psů tělesná teplota dosahuje fyziologicky až hodnoty 39,5 °C. Vliv na naměřenou hodnotu má kromě momentálního zdravotního stavu i podrážděnost v cizím prostředí, vliv přepravy zvířete, měření teploty po fyzickém zatížení psa, denní doba (obecně nejvyšší hodnoty večer, nejnižší ráno), příjem potravy (při příjmu potravy zpravidla dochází ke krátkodobému zvýšení tělesné teploty, hladovění je provázeno snížením tělesné teploty). Nefyziologické snížení teploty může být příznakem otravy (kumariny).

Měření tělesné teploty psa: Tělesnou teplotu u psa měříme teploměrem v konečnicku. Konec teploměru potřeme vazelínou nebo jinou indiferentní masťou případně olejovým přípravkem, citlivě přidržíme ocas psa směrem vzhůru a stranou a opatrně šroubovitým pohybem zasouváme teploměr asi 3 cm do řitního otvoru. Teplotu měříme podle typu použitého teploměru 1 až 4 minuty.

Vyšetření psa: nutný úkon před každým zákrokem a očkovaním sloužící ke zjištění celkového zdravotního stavu a určení diagnózy.

1. oči bez sekretu, čisté, nezakalené, nezaslzené, spojivky nepodrážděné
2. nosní houba bez sekretu a prasklin
3. dásně a sliznice růžové, bez zánětu, bez bledosti
4. uši bez výtoků, bez parazitů, bez strupů
5. varlata beze změn a otoků, přirozeně citlivá
6. řiť bez plných análních žláz
7. vnitřní orgány vyšetřeny palpací (nezvětšená játra, znatelná peristaltika, přirozená citlivost na palpaci)
8. vyšetření srsti na přítomnost parazitů
9. TRIAS

Při vyšetření zajistit klidné a rozhodné jednání, svojí přítomností uklidňovat psa a účastnit se jeho fixace!

Imunita

Imunita v imunologii označuje schopnost organismu bránit se proti škodlivým látkám (antigenům), pocházejícím jak z vnějšího prostředí, tak z prostředí vnitřního.

V užším slova smyslu znamená naprostou odolnost organismu proti chorobě (imunní organismus). Imunitu rozlišujeme přirozenou imunitu a imunitu získanou.

- **Přirozená imunita:** vychází z nějaké vlastnosti, která způsobuje, že organismus daného druhu, skupiny nebo vývojového stadia nemůže být určitým typem nemoci vůbec napaden. Příkladem může být odolnost většiny ptáků proti mnoha chorobám člověka, která vychází z toho, že přirozená teplota jejich organismu je 40 stupňů Celsia a ta neumožní původcům těchto chorob dostatečně efektivní množení.
- **Získaná imunita:** je zaměřena proti určité nemoci. Lze ji získat očkováním, proděláním patřičné choroby nebo choroby jí blízce příbuzné. Může být časově omezena. Její podstata spočívá v tom, že si organismus uchová část B lymfocytů, které jsou odpovědné za výrobu specifických protilátek proti patřičnému patogenu. Organismus tak může spustit specifickou imunitní odpověď okamžitě a masově po zaznamenání infekce, aniž by předtím musel složitě hledat vhodné buňky k produkci patřičných protilátek.

Získanou imunitu můžeme dále dělit:

- **Placentární** – získaná prenatálně od matky, která získala protilátky očkováním nebo sama prodělala chorobu během života
- **Kolostrální** - mlezivem od matky, tato imunitní bariéra je plnohodnotní do prvního očkování (vakcinace), kdy je výrazně potlačena
- **Vakcinace** – jedná se o aktivní imunitu, kdy jsou do těla vpravovány buď mrtvé, oslabené nebo plně virulentní zárodky choroby, tělo psa vnímá vakcínu jako antigen a reaguje na něj tvorbou protilátek (proto imunita aktivní)
- **Sérum** - jedná se o pasivní imunitu. Pes je očkován přímo hotovou protilátkou.

Imunitu ovlivňují a napomáhají ji i jednotlivé orgány. Jedním z nich je kůže.

Funkce kůže

Kůže je orgán, který v organismu psa zastává mnoho důležitých funkcí. Má funkci ochrannou a zprostředkovává styk s vnějším prostředím. Umožňuje částečnou výměnu látek, má význam pro hospodaření organismu s vodou, pro termoregulaci. Kůže je složena z buněk, které jsou pro tyto funkce specializovány. Kůže má schopnost reagovat na různé fyzikální, chemické i psychické podněty.

Ochranná funkce kůže: kůže chrání organismus proti vlivům mechanickým, tepelným, chemickým a také proti záření a některým biologicky škodlivým vlivům.

Mezi vlivy mechanické řadíme především různá poranění od drobných oděrek až po velká narušení celistvosti kůže, dále působení opakovaného tlaku, tahu a tření. Většina plemen psů má kůži pokrytou srstí, jež zesiluje ochranný vliv. Na působení opakovaného tlaku reaguje kůže přizpůsobením a zesílením pokožky (tvorba

mozolů), tlak a tah se přenáší z pokožky na škáru, kde jsou organická vlákna se základní mezibuněčnou hmotou, a tento systém umožňuje určitou pohyblivost pokožky vůči škáře. Posun kůže jako celku proti podkladu, který tvoří povázky a svalstvo, umožňuje tukové vazivo v podkoží. Velký význam pro dokonalou funkci pokožky mají maz a pot.

Proti tepelným vlivům chrání organizmus zejména tuková vrstva kůže, která izoluje vnitřek těla od okolí, a tím chrání proti chladu. Velký význam mají také četné krevní cévy ve škáře. Vlivem chladu dochází k jejich zúžení a k převedení části krve z krevního řečiště v kůži do vnitřních orgánů pro jejich ochranu před podchlazením. Za horka naopak dochází k rozšíření krevních cév v kůži, což umožňuje snazší výdej přebytků tepla do vnějšího prostředí.

Proti chemickým vlivům je vytvořen na povrchu kůže tenký povlak, tvořený především tuky, obsahuje však i enzymy, maz, pot a mikroby kožního povrchu. Pod rohovinou kůže je bariéra, která brání či zpomaluje pronikání vody a jiných látek do pokožky. V hlubších vrstvách kůže se mohou vázat těžké kovy. Ve škáře jsou umístěny buňky, které se účastní na rozrušování a zneškodňování chemických látek, jež pronikly přes povrchové vrstvy. Totéž platí i pro tkáň tukovou.

Ochranu proti záření zajišťuje především srst psa. Další ochrannou vrstvou je zrohovatělá vrstva kůže.

Kůže představuje poměrně dokonalý systém ochrany organismu také proti biologicky škodlivým vlivům. Jedná se zejména o pronikání jiných organismů do organismu psa, především bakterií, virů a plísní. Ochrana představuje několik pásem. Jedná se o povlak na povrchu kůže, který obsahuje mastné kyseliny a enzymy, jež působí antibakteriálně. Hlubší vrstvy kůže a potní žlázy se spolupodílejí na vytváření stabilního pH kožního povrchu.

Zprostředkovací funkce kůže: kromě ochranné funkce organismu plní kůže také zprostředkovací funkci mezi organismem a okolním prostředím. Kůži jsou realizovány různé smyslové kvality (bolest, hmat, chlad, teplo, svědění atd.). Přenos smyslových vjemů umožňuje přítomnost četných nervových vláken.

Kůže zajišťuje částečně také komunikaci mezi zvířaty. Z povrchu kůže vychází pach, který může být pro jiné jedince přitažlivý či odpuzivý. Jsou za něj na prvním místě odpovědné kožní žlázy.

Změny v srsti vyvolané vlivy prostředí: v srsti psa lze sledovat sezónní změny, jež jsou odrazem fyziologických změn probíhajících v organismu. K nim patří také pravidelná výměna srsti línání, ke kterému dochází 2x ročně. Zimní srst je kvalitnější, narůstá na podzim a chrání před prochlazením. Letní srst je řídká, narůstá na jaře a zabraňuje přehřátí. Línání související s věkem je možné pozorovat u štěňat při výměně srsti.

Při línání se chlup oddělí od buněk chlupové pochvy a chlupové bradavky, přeruší se výživa chlupu, ten vypadává a roste nový. Na sezónní línání má větší vliv světelný faktor než teplota prostředí.

Základní očkování

- Povinné - nařízené SVS - vzteklna
- Doporučené SVS - parvoviroza, psinka, leptospiróza,hepatitída, psincový kašel

Obecné vakcinační schéma pro štěně:

1. očkování ve věku 8 týdnů D, P, (C)
2. očkování ve věku 12 týdnů D, H, P, Pi, L, (T, B)
3. očkování ve věku 16 týdnů D, H, P, Pi, L, R, (T, B)

Obecné vakcinační schéma pro dospělého psa:

1. očkování D, H, P, Pi, L, (T, B)
2. očkování za 1 měsíc D, H, P, Pi, L, R, (T, B)

Vakcinační schéma pro březí feny:

1. 2 týdny před nakrytím přeočkování proti všem infekčním chorobám (D, H, P)
2. během 2. poloviny březosti lze přeočkovat inaktivovanou vakcínou proti parvoviroze
3. Nikdy neočkovat březí fenu živými vakcínami!

Nežádoucí reakce na vakcinaci:

Nejčastější nežádoucí reakcí je mírné zduření v místě vpichu. Jedná se o tvrdší bouličku, která se pohybuje s kůží. Časem se pomalu vstřebává, v některých případech může drobné zduření přetrvávat. Jedná se pouze o kosmetickou vadu.

Alergická reakce na vakcinaci. Nejčastěji vyvolává tuto reakci ředidlo ve vakcíně nebo vakcína proti leptospiróze. Objevuje se asi půl hodiny až hodinu po očkování a projevuje se otokem hlavy a krku. Při výrazném otoku krku může dojít k zadušení, a proto je nutné ihned navštívit veterináře.

Anafylaktická reakce je nejzávažnějším druhem reakce na očkování, ale vyskytuje se velice zřídka. Objevuje se do 15 minut po očkování, takže pokud se jí obáváte u Vašeho psa, můžete těchto 15 minut počkat u nás v čekárně a až pak jít v klidu domů. Při této reakci se u psa objevují nervové příznaky a upadá do bezvědomí. Nutná je okamžitá odborná pomoc.

Vzteklina (R):

Vzteklina je neléčitelné virové onemocnění přenosné na člověka. Je to jediné očkování, které je pro psy povinné. Ze zákona musí každý majitel dát svého psa jedenkrát ročně očkovat proti vzteklině.

Onemocnění se přenáší slinami nakaženého zvířete, které se dostanou do rány nebo na sliznici. Virus napadá nervový systém. Počáteční příznaky jsou změny v chování, požívání nestavitelných předmětů a výtok slin z tlamy. Později se zvíře stává neklidným a agresivním, mění se mu hlas, nemůže polykat a má horečku. Nakonec zvíře postupně ochrne a uhynie. Žádná léčba pro toto onemocnění neexistuje a vždy končí smrtí zvířete.

Proti vzteklině se očkuje poprvé nejdříve ve 3 měsících věku, není třeba přeočkování po 1 měsíci. Proti vzteklině se očkuje 1x ročně.

Psinka (D) :

Psinka je virové onemocnění, které se přenáší kapénkovou infekcí, tak jako např. chřipka. Virus napadá a ničí bílé krvinky a tím oslabuje imunitní systém. U štěňat mladších 2 měsíců je toto oslabení trvalé a nevratné. Příznaky onemocnění jsou

výtok z očí a nozder, kašel, namáhavé dýchání, vyrážka na břicho, zvracení, průjem a horečka. O 1-3 týdny později se mohou objevit nervové příznaky, jako poruchy chůze, křeče, poškození čichu, které může být i trvalé nebo náhlá slepota. Jedním z trvalých následků je i poškození zubní skloviny. Pokud se nakazí březí fena, virus se přenesení i na štěňata. Může dojít k potratu, nebo úhynu štěňat po porodu.

Toto onemocnění je jen velmi těžko léčitelné. V 30-90% případů je smrtelné a často zanechává trvalé následky.

Proti psince se poprvé očkuje v 6-9 týdnech a provádí se 2 přeočkování v odstupu jednoho měsíce. Pak se provádí vakcinace 1x ročně.

Infekční hepatitida (H) :

Toto onemocnění způsobuje také virus. K nakažení dochází sežráním nebo vdechnutím infekčního materiálu.

Virus ničí hlavně játra a ledviny. Onemocnění se projevuje zvracením, průjmem, horečkou, kašlem, někdy žloutenkou, křečemi a zakalením oka.

Léčba onemocnění je komplikovaná a játra mohou zůstat trvale poškozená.

Proti infekční hepatitidě se poprvé očkuje ve věku 9-12 týdnů a přeočkování se provádí za 1 měsíc.

Parvoviróza (P) :

Parvoviróza je časté onemocnění hlavně štěňat. Obzvláště vnímavý je k tomuto onemocnění rotweiler, doberman, labradorský retriever, pitbull a německý ovčák. Původcem onemocnění je virus velmi odolný a rozšířený v prostředí. Pes se nakazí sežráním infekčního materiálu. Parvoviróza se projevuje vodnatým průjmem, v kterém často bývá čerstvá nesražená krev. Dalšími příznaky jsou zvracení a horečka. Zvláště u mladých štěňat dochází velmi rychle k dehydrataci a smrti.

Úspěšnost léčby tohoto onemocnění závisí hlavně na jejím včasném zahájení a věku psa.

Proti tomuto onemocnění se poprvé očkuje ve věku 6-9 týdnů a provádí se 2 přeočkování v odstupu 1 měsíce. Pak se očkuje 1x ročně. Důležitou roli u tohoto onemocnění hrají mateřské protilátky, protože nejzranitelnější jsou právě nejmladší štěňata. Fena by proto měla být očkovaná 2 týdny před nakrytím a případně v 2. polovině březosti inaktivovanou vakcínou.

Infekční laryngotracheitida psů = psincový kašel (Pi) :

Při tomto onemocnění nejdříve vdechnutý virus oslabí dýchací systém a pak dojde k infekci i bakteriemi, které dále komplikují průběh onemocnění.

Onemocnění se projevuje záchvatovitým kašlem, výtokem z nosu a očí a odmítáním potravy. U komplikovaných případů se může rozvinout zápal plic. Průběh onemocnění obvykle není příliš těžký a dá se léčit. U některých psů se však onemocnění často opakuje a může dojít k chronickému poškození dýchacího systému.

Očkování se poprvé provádí ve věku 9-12 týdnů a přeočkování za 1 měsíc. Pak se očkuje 1x ročně. Tato vakcína je obzvláště vhodná pro psy často trpící onemocněním dýchacích cest. Zamezí jejich rozšíření z horních cest dýchacích do plic.

Leptospiróza (L) :

Leptospiróza je závažné onemocnění přenosné na člověka. Přenašeči tohoto onemocnění jsou hlodavci. K nakažení dochází hlavně vypitím vody kontaminované hlodavci. Může k němu však dojít i při potřísnění kůže močí nemocného zvířete.

Bakterie poškozuje hlavně ledviny a játra. Příznaky jsou zvracení a průjem, může být i s krví, žloutenka, tmavé zbarvení moče, mohou se vyskytnout i nervové příznaky a poškození očí.

Léčba tohoto onemocnění je velmi obtížná a i u lidí často končí smrtí. Úmrtnost u psů dosahuje 30-90%. Po uzdravení mohou zůstat trvale poškozeny ledviny nebo játra. Při léčbě musí být pes kvůli nebezpečí nakažení lidí hospitalizován.

Očkování se provádí poprvé ve věku 9-12 týdnů a je naprosto nezbytné přeočkování za 1 měsíc. Přeočkování je nutné i u dospělých psů, kteří jsou očkovaní poprvé, nebo nebyli nikdy proti leptospiróze přeočkovaní.

Lymská borelióza (B) :

Bakterie způsobující tuto infekci je přenášena krev sajícím hmyzem, u nás hlavně klíšťaty. Touto nemocí může onemocnět i člověk, ale nemůže se nakazit od psa, ale opět pouze od klíštěte. Pro toto onemocnění je typický výskyt v určitých oblastech a okres Příbram bohužel patří k okresům s vysokým výskytem nakažených klíšťat. Borelióza se projevuje nejčastěji zánětem kloubů. Pes kulhá, klouby jsou oteklé a velmi bolestivé. Postižen může být jeden nebo několik kloubů. Může se vyskytnout i horečka, nechutenství, nervové a kožní příznaky.

Onemocnění se léčí dlouhodobým podáváním antibiotik. Očkování se provádí od věku 12 týdnů a přeočkování za 1 měsíc. Pak se očkuje 1x ročně. Vhodnou dobou očkování je únor, hladina protilátek je nejvyšší v době výskytu klíšťat. Důležité jsou antiparazitární prostředky na klíšťata, protože ta jsou přenašeči i jiných onemocnění, proti kterým zatím vakcína není.

Coronaviróza (C) :

Coronaviróza je průjemové virové onemocnění malých štěňat (hl. 6-9 týdnů), které je velmi nakažlivé. Zdrojem viru je trus nemocných zvířat a k nakažení dochází sežráním kontaminovaného materiálu. Onemocnění se projevuje kašovitým až vodnatým průjmem a zvracením. Nebezpečná je pro malá štěňata rychlá dehydratace a druhotná bakteriální infekce, která může průběh komplikovat. Onemocnění má obvykle lehký průběh a při včasné léčbě rychle odezní. Důležitou roli hraje hygiena a izolace nemocných štěňat.

Očkování se provádí hlavně v ohrožených a oslabených vrzích ve věku 6-9 týdnů.

Tetanus (T) :

Tetanus je způsobován toxinem produkovaným bakterií, která infikuje hlavně hluboké a hnisající rány (např. kousné). Často jsou postižena štěňata při výměně zubů (3-7 měsíců). Bakterie se vyskytuje v půdě a ve velkém množství v koňském trusu. Nejvíce náchylní k infekci jsou němečtí ovčáci. Onemocnění se vyskytuje hlavně od června do listopadu. Tetanem může onemocnět i člověk, ale opět pouze když se bakterie dostane do hluboké nebo hnisající rány a není očkovan.

Onemocnění se projevuje ztuhnutím svalů, topornou chůzí, změnou hlasu, postavením uší a jejich přiblížením k sobě, stažením ústních koutků dozadu a nakonec celotělovou křečí. Úspěšnost léčby závisí hlavně na množství toxinu v těle a včasné zahájení léčby. Často je toto onemocnění smrtelné.

Očkování se provádí poprvé v 9-12 týdnech a přeočkování po měsíci. Pak se očkuje jedenkrát ročně. Důležité pro předcházení tomuto onemocnění je včasné a řádné ošetření každé rány.

Odčervení psa – parazitární profylaxe

Odčervení patří u psů hned po vakcinaci mezi nejdůležitější pravidelné preventivní ošetření. Odčervováním, zbavujeme psy střevních parazitů, kteří u nich mohou způsobovat vážné zdravotní problémy, a to zejména u malých štěňat (poruchy trávení, průjem, zvracení, nekvalitní srst, vyhublost atd.). Velká část parazitů trávicího ústrojí psa je přenosná na člověka. Ohroženou skupinu představují hlavně malé děti.

Doporučený odčervovací program pro štěňata:

- 2 týdny - proti škrkavkám
- 4 týdny - proti škrkavkám
- 6 týdnů - proti škrkavkám
- 8 týdnů - proti škrkavkám a tasemnicím
- 12 týdnů - proti škrkavkám a tasemnicím
- 6 měsíců - proti škrkavkám a tasemnicím

Důležitým opatřením v boji proti tasemnicím je pravidelné ošetřování zvířat proti blechám. Ty jsou totiž velmi častým mezihostitelem vývojových stadií tasemnic.

Odčervení dospělého psa:

Dospělé psy je dobré odčervovat dvakrát ročně, v rodinách s malými dětmi až čtyřikrát ročně. Pro dospělé psy jsou určeny preparáty většinou k dispozici ve formě tablet a dávkují se podle hmotnosti psa. Důležité je vědět, že odčervení nepůsobí preventivně. Je účinné v době průchodu trávicím traktem psa, a jakmile je vyloučeno, může se pes infikovat znovu.

Alternativou k odčervení je vyšetření trusu. V případě, že je negativní, není nutné psa odčervovat.

Samozřejmou prevencí proti parazitózám u psů by měl být sběr výkalů na trávnících a psích výbězích.